

1

Engage!

Reisgids voor veranderavonturen

Het zeer recent verschenen boek van Woody van Olfen, Raymond Maas en Wouter Visser “Engage!” doet precies wat de ondertitel doet vermoeden. Het geeft een nuttig overzicht van wat je allemaal tegen kunt komen als je gaat veranderen. Het boek is niet alleen een reisgids, maar ook een logboek met een verantwoording: een voortschrijdend document waar anderen met hun kennis en ervaring op voort kunnen bouwen. Kortom: we hebben te maken met een activerend leerboek dat spannend, goed leesbaar en helemaal van deze tijd is.

“Engage!” is het verhaal van een denkbeeldige reis van een groep mensen door de ruimte. Allen verbinden zich uitdrukkelijk aan die reis. Werkelijk een avontuur! Om deze met succes te kunnen beëindigen en een nieuwe reis te kunnen beginnen, moet aan heel wat voorwaarden worden voldaan. Die worden in het Change Canvasmodel, een verandergerichte variant op het inmiddels populaire business canvasmodel van Alexander Osterwalder en Yves Pigneur, in samenhang benoemd en in de rest van het boek uitgewerkt en toegelicht. Kern van het model zijn de drie vragen die ook Simon Sinek zich in de Gouden Cirkel stelt: het waarom van de missie (het verhalenbord), hoe deze te organiseren (omslagenbord: verandering concreet inbeelden en uitbeelden) en wat is nodig voor de realisatie (het actieboard).

Het boek staat in de traditie van het moderne verandermanagement van Scharmer, Senge e.a., verwijst daar vreemd genoeg niet naar, maar weet deze meer spirituele bewustzijns beweging te voorzien van een flinke portie actiegerichtheid. Niet alleen wordt aan elk hoofdstuk een close-up toegevoegd, die het mogelijk maakt kennis concreet toe te passen, ook de actiegerichte illustraties en de hoofdstuk aanduidingen dragen bij aan het gevoel zelf deel uit te maken van een reis door de ruimte (welkom aan boord, the crew, scheepscultuur, controlled flight, red alert, aye captain en deep space). Dat is natuurlijk ook net de bedoeling van de auteurs, want de verandernoodzaak staat als een paal boven water. Veranderen moet, maar wel met bezinning en vanuit een innerlijke rust en overtuiging.

Daarmee zijn we aanbeland bij de bedoeling van dit boek en voor wie het boek is geschreven. Doel van de auteurs is om verandering te zien als een leeravontuur. Omdat in onze versnellende maatschappij iedereen onderhevig is aan verandering moet ook iedereen leren te veranderen. Organisaties die zelf actief vorm en inhoud willen geven aan hun toekomst behoren dus tot de doelgroep. Dat geldt natuurlijk ook voor mensen binnen die organisaties: ook zij zullen zich continu aan de veranderende omstandigheden moeten aanpassen. Weliswaar vanuit een diep gevoelde overtuiging, maar ook vanuit het besef dat het nieuwe nog onvoldoende vertrouwd is.

De auteurs maken duidelijk dat veranderen geen sinecure is, juist omdat je wel weet wat je weggooit, maar niet wat je ervoor terugkrijgt. Zij weten in het boek heel goed het grote verhaal van verandering te vertellen, daarbij gebruik te maken van de inzichten uit de veranderliteratuur, en dit toch te koppelen aan de mechanismen van menselijk gedrag. In elke fase van het reisavontuur doen zich situaties voor die iets zeggen hoe wij in elkaar zitten en hoe je met die kennis het avontuur toch tot een succes kan maken. Boeiend zijn de zes regels die je als participant in acht moet nemen: de wil om het avontuur tot het einde mee te maken, het gezamenlijke besef dat het een avontuur is, dat je voorzichtig bent met de levens van je kornuiten, dat je genoegene scheidt in de beproeving, dat je de reis samen met je kornuiten wilt beleven en dat je als je vast komt te zitten niets anders kunt doen dan je los te trekken.

Het boek is een succesvolle mix van 'hogere' organisatiefilosofie en 'platte' projectmatige implementatie: het helpt organisatiegoeroes en leiders af te dalen naar de praktijk waarin verandering gerealiseerd wordt en het helpt afvinkmanagers na te denken over het waarom van de reis, waardecreatie en de weerstand tegen verandering. Kortom, het boek draagt bij aan het verhogen van ons praktische bewustzijn. Iedereen die dit boek leest, zal - als het leesavontuur erop zit - iets beter z'n positie kunnen bepalen en daardoor de juiste stappen zetten om zich tijdig aan te passen aan een toekomst die zich aandient. Een aanrader!

Paul Misdorp, 20 oktober 2016